

Abstrakt

Hlavním výzkumným tématem této studie je problematika formování vzorců raně novověkého politického myšlení, jež jsou analyzovány v předpokládané úloze proto-moderních základů kolektivní identifikace v rámci procesu utváření národní identity. Předložená práce v tomto ohledu vychází z předpokladu, že politický diskurz polské šlechty ve sledovaném období lze považovat za specifickou součást evropského republikánského myšlení, jehož principy tvořily esenciální jádro dobové politické kultury, akceptované napříč politickým spektrem ze strany navzájem antagonistických autorů. Z toho důvodu se studie snaží prokázat, že základy polské „národní“ sebe-identifikace není možné hledat v etnických, ale ani ve stavovských atributech kolektivní příslušnosti, neboť klíčový princip představovala idea republiky, spjatá se svébytným pojetím stěžejních hodnot svobody, rovnosti a obecného dobra. V tomto směru tedy práce polemizuje jak se zavedenými etnizujícími kategoriemi tzv. *sarmatismu*, tak s tradiční interpretací polského politického prostředí jako *Sonderweg*, neboť ústřední ideu studie představuje hypotéza o úzké provázanosti mezi dobovým politickým myšlením a šlechtickým obrazem vlastní identity, jež je prezentována prostřednictvím koncepce tzv. republikánského trojúhelníku.

Z metodologického hlediska se studie opírá především o teoretický rámec republikanismu, konstruktivistické paradigma interpretace identity a diskurzivní analýzy, přičemž v souvislosti s výzkumem aristokratického mýtu využívá i koncepce *ethnie* a *mythomoteur*. Tematicky je práce členěna do tří komplexních částí. V první ryze teoretické části jsou precizovány hlavní metodologické nástroje především s ohledem na nutnost formulace konzistentní teorie republikanismu. V druhé části jsou následně analyzovány obecné rysy polského politického myšlení, dokumentující oprávněnost jeho republikánské interpretace. Klíčovou pasáž studie tvoří nicméně třetí část, zaměřená na diskurzivní analýzu republikánského mýtu u třech vybraných autorů z řad polské šlechty: Stanisława Orzechowského, Andrzeje Frycze Modrzewského a Łukasze Opalińskiego. Ústřední linii této analýzy představuje přístup *theory as practice*, jehož prostřednictvím jsou díla zmíněných myslitelů posuzována jednak s ohledem na kontext jejich vzniku, a jednak se zaměřením na jejich postoj vůči stěžejním republikánským hodnotám. Na základě tohoto přístupu studie konstatuje, že republikánský mýtus můžeme považovat za společný identitární diskurz raně novověkého politického myšlení, ačkoliv jeho uchopení ze strany různých autorů bylo v řadě atributů odlišné.